

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 26/2010 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 13 kap. 5 § i sjukförsäkringslagen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 26 maj 2010 en proposition med förslag till lag om ändring av 13 kap. 5 § i sjukförsäkringslagen (RP 67/2010 rd) till social- och hälsovårdsutskottet för beredning.

Utlåtande

Enligt riksdagens beslut har arbetslivs- och jämställdhetsutskottet lämnat utlåtande i ärendet. Utlåtandet (AjUU 13/2010 rd) återges efter betänkandet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringssekreterare Sanna Pekkarinen och överinspektör Ritva Partinen, social- och hälsovårdsministeriet
- företagshälsovårdschef Arto Laine, Folkpensionsanstalten
- teamchef Pirjo Manninen, Arbetshälsoinstitutet
- arbetsmiljöexpert Raili Perimäki, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- social- och hälsovårdspolitisk ombudsman Riitta Työläjarvi, Tjänstemannacentralorganisationen FTFC rf.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av Finlands näringsliv och Företagarna i Finland.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslår regeringen att sjukförsäkringslagen ändras. Ett villkor för den nuvarande ersättningsnivån på 60 procent inom den förebyggande företagshälsovården är att arbetsgivarna, arbetstagarna och företagshälsovården tillsammans avtalar om förfaringssätten på arbetsplatsen och inom företagshälsovården för att upprätthålla, följa upp och stödja medarbetarnas

arbetsförmåga som en gemensam funktion för arbetsplatsen och företagshälsovården. Syftet med propositionen är att förbättra möjligheterna att upprätthålla och främja arbetsförmågan genom samarbete mellan arbetsplatserna och företagshälsovården.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2011.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Det är bra att propositionen förbättrar möjligheterna att upprätthålla och främja arbetsförmågan på arbetsplatserna genom villkoren för ersättning till 60 procent för förebyggande företagshälsovård. Ett villkor för denna högre ersättningsnivå är att arbetsgivaren, arbetstagarna och företagshälsovården tillsammans har avtalat om praxis för att upprätthålla, följa upp och ge tidigt stöd till medarbetarnas arbetsförmåga. Dessutom ska de komma överens om ett system för uppföljning av sjukfrånvaro. Annars är ersättningen för godtagbara kostnader 50 procent.

Det är A och O att alla parter samarbetar och engagerar sig i verksamheten för att upprätthålla personalens arbetsförmåga. Med tanke på bättre arbetsförmåga och mindre arbetsoförmåga är det viktigt att de förebyggande åtgärderna sätts in så tidigt som möjligt i början av karriären och pågår karriären ut.

Företagshälsovården spelar en viktig roll för uppföljningen av personalens arbetsförmåga och planeringen av det tidiga stödet. Med bland annat kontroll av den fysiska och den psykiska konditionen och uppföljning av rörelseorganens status i kombination med rådgivning och handledning för medarbetarna kan man i hög grad påverka sjukfrekvensen och förebygga arbetsoförmåga. För att medarbetarna ska kunna utnyttja sina resurser bättre och komma igång med livsstilsförändringar är det viktigt att uppföljningen och incitamenten till att bland annat motionera mer är så långsiktiga som möjligt.

I sitt utlåtande lyfter arbetslivs- och jämställdhetsutskottet fram behovet att förbättra företagshälsovården för människor med atypiska anställningar. Också social- och hälsovårdsutskottet vill uttrycka sin oro för att företagshälsovården inte är tillräckligt omfattande. Enligt vissa uppgifter är inemot 300 000 anställda utan företagshälsovård. Undersökningar visar att en del

av de små arbetsgivarna inte anhåller om ersättning för företagshälsovård från Folkpensionsanstalten, medan en del inte alls erbjuder sina anställda företagshälsovård trots att det är en lagstadgad arbetsgivarförpliktelse. De som inte får någon företagshälsovård är dels personer med atypiska kortvariga anställningar, dels bland annat företagare, personer med eget arbete och stipendiater.

Företagshälsovården för företagare har inte förbättrats vare sig numerärt eller innehållsligt i samma takt som den företagshälsovård som arbetsgivarna erbjuder. Det beror delvis på att de små företagen och personer med eget arbete har blivit fler. När företagare ordnar hälsovård för sin personal blir de ofta själva utan. Det faktum att fler företagare de senaste åren har ansökt om ersättning beror på att man aktivt satsat på att förbättra företagshälsovården för lantbruksföretagare.

Brister i företagshälsovården har rapporterats in i synnerhet från byggsektorn. Med avseende på målet att minska hälsoskillnaderna vore det viktigt att företagshälsovården får större täckning inom branscher med lågutbildad arbetskraft i fysiskt ansträngande arbete.

Social- och hälsovårdsutskottet framhåller att arbetslivet spelar en framträdande roll för befolkningens hälsa och välfärd. Om företagshälsovården kan utvecklas mer i riktning mot insatser för att förbättra arbetsförmågan och förebygga arbetsoförmåga, finns det större chanser att förlänga tiden i arbetslivet. Hur målen uppfylls bör följas upp och bedömas utifrån adekvat och uppdaterad information.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslaget utan ändringar.

Helsingfors den 28 oktober 2010

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Inkeri Kerola /cent
vordf. Sirpa Asko-Seljavaara /saml
medl. Outi Alanko-Kahiluoto /gröna
Maria Guzenina-Richardson /sd
Arja Karhuvaara /saml
Anneli Kiljunen /sd
Håkan Nordman /sv

Päivi Räsänen /kd
Paula Sihto /cent
Seppo Särkiniemi /cent
Satu Taiveaho /sd
Lenita Toivakka /saml
Erkki Virtanen /vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Harri Sintonen.